

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

Gusums skola, förskola
och fritidshem

LIKABEHANDLINGS- PLAN

11/12

GUSUM

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. LIKABEHANDLINGSPLAN	2
2. DEFINITION AV KRÄNKANDE BEHANDLING	2
3 . VISION	3
4 . KARTLÄGGNING	3
5 . NULÄGESANALYS	4
6 . FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	4
Rastpolare	4
Trygghetsgruppen	4
Arbetslagen	5
Elevhälsa	5
Arbete med likabehandlingsplanen	5
Vårt arbete med de sju diskrimineringsgrunderna	5
Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning	5
Funktionsnedsättning	6
Kön	6
Sexuell läggning och könsöverskridande identitet	6
Ålder	6
7. UTREDA OCH ÅTGÄRDA	6

1. LIKABEHANDLINGSPLAN

Att motverka kränkande behandling är en del av skolans demokratiska uppdrag. Barns och elevers rättighet att inte bli diskriminerade eller kränkta regleras i flera lagar och förordningar som rör utbildningsområdet.

Vi, skolans personal och ledning, på Gusums skola tar avstånd från alla tendenser till alla former av kränkande behandling.

Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiskavärderingar. (...) Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. (skollagen)

Särskilt skall den som verkar inom skolan (...) aktivt motverka alla former av kränkande behandling, såsom mobbning och rasistiska beteenden.

(1 kap. 2 och 9 i skollagen)

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. (Lpo 94)

SFS nr 2008:567 Diskrimineringslagen

1§ Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på annat sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

5§ I denna lag avses etnisk tillhörighet, nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

2. DEFINITION AV KRÄNKANDE BEHANDLING

Enligt skolverket är begreppet kränkande behandling samlingsnamnet för kränkningar i form av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Diskriminering/Trakasserier

Med *diskriminering* avses att ett barn eller en elev inte får missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de sju diskriminerings grunderna som lagen omfattar:

- **Etnisk tillhörighet** (att någon tillhör en grupp som har samma nationella eller etiska ursprung, ras eller hudfärg).
- **Religion eller annan trosuppfattning.**
- **Funktionsnedsättning** (varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga).
- **Kön.**
- **Sexuell läggning.**
- **Könsöverskridande identitet**
- **Ålder**

Annan form av diskriminering och trakasserier är:

- Verbala i form av elaka ord, spridande av rykten, obehagliga mail och sms.
- Fysiska i form av knuffar, slag, förstörda kläder och saker.
- Psykosociala i form av utfrysning, miner, suckar, fniss och skratt

Annan kränkande behandling

Med annan kränkande behandling avses ett uppträdande utan diskriminerande inslag och definieras som ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet. Mobbning ingår i detta begrepp.

Definition av mobbning:

Med mobbning avses att någon blir utsatt för negativa och kränkande handlingar under en tid. Den som blir utsatt kommer i underläge och känner sig kränkt.

3. VISION

På Gusums skola och fritidshem ska alla, både vuxna och elever, känna trygghet och trivsel.

4. KARTLÄGGNING

Mål: Att få kunskap om det förekommer kränkande behandling på skolan.

1. Trygghetsgruppen tar fram en enkät med frågor, där sammanställningen ligger till grund för ev. åtgärder. Resultatet redovisas på arbetsplatsmöten, föräldraråd och elevråd. Ansvar: Trygghetsgruppen och rektor.

En enkät genomfördes under vårterminen 2011. Resultatet har redovisats på arbetsplatsmöten, föräldrarådet och elevrådet under våren 2011.

Vissa punkter skall följas upp. Det är punkt 9, 15 och 16.

Punkt 9 handlar om demokrati och hur mycket man som elev vill/får vara med och bestämma. Punkt 15 och 16 handlar om att både föräldrar och elever upplever att det förekommer våld/slagsmål och hot bland eleverna under skoltid.

2. Klassläraren ger en bild av hur klassen fungerar som grupp vid klassgenomgångar vår och höst. Ansvar: Klasslärare
3. Skolsköterskan har hälsosamtal med elever i förskoleklass och årskurs 4. Hur trivs eleven? Känner sig eleven trygg i skolan? Ansvar: Skolsköterskan

5. NULÄGESANALYS

Under vårterminen 2011 har vi arbetat för att förbättra eleverna språkbruk och attityd mot varandra. Detta arbete är en pågående process.

Under höstterminen 2011 kommer, kommer vi att intressera oss för vad eleverna kan vara med och bestämma om i skolan. Detta tas upp som en frågeställning i klasserna/klassråd, på elevråd och på föräldramöten.

Under höstterminen kommer vi också att diskutera, hur vi ska arbeta tillsammans, för en skola utan våld/slagsmål och hot

Vi planerar för att någon föreläsare ska komma till Gusums skola. En som kan berätta om följderna av hot, våld/slagsmål. Detta som en "kick off" för en skola utan våld.

Därefter vill vi att diskussionen fortsätter i föräldraråd, lärarlagen, elevrådet och klassråden.

Ansvar: Trygghetsgruppen och arbetslagen.

6. FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Mål: Att alla vuxna har ansvar och skyldighet att reagera, ingripa och åtgärda från första stund när kränkningar förekommer.

- All personal på skolan är medveten om att risken för kränkande behandling ökar i vissa miljöer. Vid vetskap om att kränkningar förekommer så ökar vi vuxennärvaron i ex. korridorer och omklädningsrum. Ansvar: Rektor.

Rastpolare:

- På skolan har vi rastpolare, två elever i varje klass. De träffar Trygghetsgruppen en gång i månaden och samtalar om situationen på raster och i klassen. De får även med sig olika övningar till klasserna. Rastpolarna finns som ett extra stöd för sina kamrater. Ansvar: Trygghetsgruppen.
- Rastpolarna behöver presenteras på något vis så att alla elever vet vilka de är. Ansvar: Trygghetsgruppen.
- Skolan har ett kamratråd, dit eleverna kan gå när de känner sig ensamma och vill ha någon att vara med. Alla känner till trädets funktion. Ansvar: Rastpolarna.
- Den målade figuren på kamratrådet ska ersättas med en skylt. Ansvar: Trygghetsgruppen

Trygghetsgruppen:

- Trygghetsgruppen som tar itu med upprepande kränkningar, förbereder Tillsammansdagar och handleder rastpolare består av tre lärare. Ansvar: Trygghetsgruppen.
- En tillsammansdag genomfördes under ht 10. Aktiviteter under dagen var samarbetsövningar, forumspel, forma mänskliga statyer (tema: tro, hopp, kärlek) och leta ord i tidningar till bokstäverna i GUSUM.
- Trygghetsgruppen presenterar sig och sitt arbete (i de lägre årskurserna). Ansvar: Trygghetsgruppen.

Arbetslagen:

- Vi har Livskunskap på schemat och arbetar med S.E.T. – metoden. Ansvar: Klasslärare.
- Gruppstärkande övningar som ibland bryter schemat t.ex. utflykter. Ansvar: Klasslärare.
- På alla gemensamma raster finns rastvakter ute bland barnen. Ansvar: Lärare och rektor.

Elevhälsa:

- Elevvård är en stående punkt på arbetslagskonferenserna varje vecka. Ansvar: Rektor.
- Vi har ett samarbete med resursteamet som bestående av kurator, psykolog, skolsköterska och specialpedagog. Ansvar: Rektor.

Arbetet med likabehandlingsplanen:

- Likabehandlingsplan och ordningsregler diskuteras regelbundet och aktualiseras alltid vid läsårets början på klassråd, elevråd och arbetsplatskonferenser. Ansvar: Klassföreståndare.
- Kartläggning av elevernas psykosociala miljö genomförs varje läsår. Detta genom exempelvis samtal, intervjuer, klassråd och enkäter. Trivselenkät genomförs vid vårterminens början med elever och med föräldrar. Resultatet analyseras och följs upp. Ansvar: Trygghetsgruppen och skolsköterska.
- Likabehandlingsplanen aktualiseras på föräldramöten och läggs in på skolans hemsida under höstterminen 2011. Ansvar: Trygghetsgruppen
- Likabehandlingsplanen utvärderas och revideras under vårtterminen 2012. Trygghetsgruppen arbetar på prov enligt ett nytt ”årshjul” för likabehandlingsarbetet. Ansvar: Rektor/Trygghetsgruppen.

Vårt arbete med de sju diskrimineringsgrunderna:

Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Ingen på vår skola ska känna sig utsatt för kränkande behandling på grund av etnisk tillhörighet.

- Att viktig information förstås av alla föräldrar. Ansvarig Rektor och klasslärare
- Att tolk engageras vid behov. Ansvar: Rektor
- Att skolans läromedel och undervisningsmaterial granskas utifrån ovanstående diskrimineringsgrund. Ansvar: Arbetslaget.
- Att det förs en dialog om hur vi bör hantera situationer, där etnisk kulturell eller religiös tillhörighet har betydelse, ex: skolavslutning, idrottslektioner... Ansvar: Rektor

Funktionsnedsättning

På Gusums skola ska alla elever ha samma rättigheter och möjligheter.

- Att all personal får information om funktionsnedsättningar som finns bland barnen på skolan ex: ADHD, dyslexi, syn m.m. Ansvar: Rektor eller specialpedagog.
- Föreläsning och kompetensutveckling ska erbjudas all personal. Ansvar: Rektor
- Temadagar vid behov, för alla elever, om förekommande funktionshinder. Ansvar: Arbetslaget.

Kön

All verksamhet på skolan ska genomsyras av ett köns- och jämställdhetsperspektiv. Ingen ska utsättas för kränkande behandling på grund av kön.

- Vi utvärderar vårt arbete ur ett köns- och jämställdhetsperspektiv. Ansvar: rektor.
- Vid val av läromedel kontrollerar vi hur dessa hanterar detta perspektiv. Ansvar: Arbetslaget.

Sexuell läggning och könsöverskridande identitet

Gusums skola arbetar för en ökad förståelse för olika sexuella läggningar.

- Skolelever i årskurs 5 och 6 får upplysning om olika sexuella läggningar. Ansvar: Klasslärare och skolsköterskan.
- I klass F- 4 tittar man på olika familjekonstellationer och samlevnadsformer. Ansvar: Klasslärare.

Ålder:

Gusums skola arbetar för att ingen ska diskrimineras på grund av sin ålder.

- Vi individualiserar arbetet utifrån varje elevs förutsättningar oavsett ålder. Ansvar: Klasslärare
- Vi tänker på att forma inre och yttre miljö så att den passar alla elever. Ansvar: Arbetslagen och rektor.
- Vi tar alla barn på allvar oavsett ålder. Ansvar: All personal.

7. UTREDA OCH ÅTGÄRDA

När kränkningar förekommer gäller följande:

Individnivå, vuxnas ansvar

- Direkt tillsägelse
- Allvarsamtal
- Eventuella föräldrakontakter tas vid behov

Gruppenivå, arbetslag och rektors ansvar

- Etik- och moraldiskussioner
- Bryta negativa gruppkonstellationer
- Sociogram/enkäter/observationer
- Utökad tillsyn vid raster m.m.

Organisationsnivå, rektors ansvar

- Resursfördelning (personal m.m.)
- Översyn och förbättring av skolmiljön för att motverka kränkningar.
- Vid utvärderingen i januari vill arbetsenheten uppmärksamma att:
  - *Rastpolarverksamheten är i fara p.g.a. byte av personal och neddragningar i arbetstid.
  - *Toaletterna på fritidshemmet och femårsgruppsavdelningen medger insyn på ett kränkande sätt.

Vid upprepade kränkningar är detta behandlingsgången.

Ansvar: Trygghetsgruppen.

1. Skolan får veta att en elev blivit illa behandlad och känt sig kränkt under en tid. När detta anmäls finns det vid båda telefonerna i personalrummet en blankett att fylla i. Den lämnas sedan till Trygghetsgruppen. Ansvar: Trygghetsgruppen.
2. Trygghetsgruppen informeras och börjar samla information. Detta kan göras genom samtal med eleven, lärare och andra vuxna som träffar eleven. Genom samtalen försöker trygghetsgruppen få klarhet i vad som hänt.
3. Enskilda samtal förs med de inblandade eleverna. Under dessa samtal är det alltid två vuxna med. En som för samtalet och en som dokumenterar skriftligt.
4. Föräldrar/målsmän till de inblandade eleverna kontaktas, om möjligt samma dag.
5. Under följande vecka håller trygghetsgruppen kontakt med den elev som kränkts för att förvissa sig om att kränkningen upphört.
6. Efter en till två veckor har trygghetsgruppen enskilda uppföljningssamtal med de inblandade eleverna.
7. Trygghetsgruppen kontaktar föräldrar/målsmän för uppföljning, muntligt eller skriftligt.
8. Dokumentation sker fortlöpande utifrån en färdig mall. Vissa delar kan sekretessbeläggas av rektor.

Får skolan vid punkt 6 veta att kränkningen ej upphört vidtas följande åtgärder:

- Rektor och eventuellt flera i resursteamet kontaktas av trygghetsgruppen.
Ansvar: Trygghetsgruppen
- Berörda föräldrar kallas till möte/möten. Ansvar: Rektor
- Åtgärdsprogram upprättas. Ansvar: Klasslärare och rektor

Om detta inte har önskad effekt görs anmälan till polis och/eller socialtjänst av rektor.

Gusums skola mars 2011

Trygghetsgruppen: Gunilla Bolund, Åsa Jansson och Marianne Schill